

BEROEPSKWALIFICATIE

Bouwer-hersteller van strijk- en tokkelinstrumenten

//////////////////////////////////////
BK-0437-2

1. Globaal

1.1 TITEL

Bouwer-hersteller van strijk- en tokkelinstrumenten

1.2 DEFINITIE

Het ontwerpen, vervaardigen en herstellen van strijk- en tokkelinstrumenten (gitaar, viool, luit ...) teneinde een bespeelbaar en accuraat muziekinstrument af te leveren

1.3 NIVEAU (VKS EN EQF)

4

1.4 JAAR VAN ERKENNING

versie 2, 2020

2. Competenties

2.1 OPSOMMING COMPETENTIES

Competentie 1:

Bouwt eigen deskundigheid op

- Leest vakspecifieke literatuur

- Volgt recente vakspecifieke ontwikkelingen op
- Woont studiedagen, werkgroepen, congressen en/of andere vormingsinitiatieven bij
- Wisselt ervaringen en informatie uit met collega's
- Verwerkt vakspecifieke informatie
- Onderhoudt voeling met de muziekwereld
- Toetst het werkresultaat af bij bespelers van het muziekinstrument
- Beheerst de basistechnieken van strijk- en tokkelinstrumenten

Met inbegrip van kennis:

- Kennis van de sector
- Kennis van muziekgeschiedenis
- Kennis van de markt/leveranciers
- Kennis van de muziekrichtingen en -stijlen die kenmerkend zijn voor strijk- en tokkelinstrumenten
- Kennis van de basistechnieken en uitvoeringspraktijk eigen aan strijk- en tokkelinstrumenten
- Kennis van vakspecifieke literatuur
- Grondige kennis van de muziekwereld

Competentie 2:

Werkt met oog voor veiligheid, milieu, kwaliteit en welzijn

- Maakt onderscheid tussen gevaarlijke en niet gevaarlijke producten en afvalstoffen
- Vraagt om informatie in geval van twijfel over afvalstoffen
- Sorteert afval volgens de wettelijke richtlijnen
- Houdt zich aan de regels voor traceerbaarheid van producten
- Werkt ergonomisch verantwoord
- Gebruikt persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen (PBM's en CBM's)
- Gaat veilig om met materialen en gereedschappen
- Zorgt voor optimale klimatologische omstandigheden (zoals gepaste vochtigheidsgraad en temperatuur)

Met inbegrip van kennis:

- Basiskennis van ergonomie
- Basiskennis van gevaarlijke producten
- Kennis van de wettelijke richtlijnen i.v.m. afval, CBM's en PBM's
- Kennis van afvalsortering en optimale opslagomstandigheden
- Grondige kennis van het omgaan met materialen en gereedschappen voor de bouw en de herstelling van strijk- en tokkelinstrumenten

Competentie 3:

Organiseert de eigen werkplek ordelijk

- Organiseert de eigen werkplaats rekening houdend met een logische werkvolgorde
- Richt de werkplaats (ergonomisch) in
- Beperkt stofemissie (bv. met (stof)afzuigapparatuur/installaties ...)
- Houdt de werkplek schoon en ordelijk
- Bergt de eigen gereedschappen en hulpmiddelen op
- Zorgt voor een gepaste ruimte waarin de instrumenten kunnen uitgetest en ingespeeld worden

Met inbegrip van kennis:

- Basiskennis van ergonomie
- Basiskennis van (stof)afzuigapparatuur

Competentie 4:

Bevraagt de opdrachtgever of leidinggevende (over het bouwen van het instrument, het speelcomfort,...) en respecteert de afgesproken prijs, termijn ...

- Stelt gericht vragen over de wens van de opdrachtgever of over de opdracht van de leidinggevende (op esthetisch en akoestisch vlak zoals basisvorm, materialen, afwerking, klankkleur, bouwstijl ...)
- Bestudeert, indien voorhanden, plannen, werktekeningen of werkopgaveblad
- Maakt duidelijke afspraken en houdt zich daaraan
- Bespreekt de voor- en nadelen van alternatieven met de opdrachtgever of leidinggevende (bv. prijs en kwalitatieve aspecten van materialen)
- Maakt een schets of ontwerp (digitaal of handmatig)
- Respecteert het tijds- en prijsbestek
- Respecteert het evenwicht tussen de wensen en de mogelijkheden (vb. financiële) van de opdrachtgever

Met inbegrip van kennis:

- Kennis van werkplanning
- Kennis van technieken om digitaal of handmatig een schets of ontwerp te maken
- Kennis van de geschiedenis van de bouw van strijk- en tokkelinstrumenten
- Grondige kennis van bouwstijlen van strijk- en tokkelinstrumenten
- Grondige kennis van de historische en financiële waarde van strijk- en tokkelinstrumenten
- Grondige kennis van kenmerken van strijk- en tokkelinstrumenten
- Grondige kennis van materialen en technieken voor de bouw van strijk- en tokkelinstrumenten

Competentie 5:

Bepaalt de verschillende stappen van de uitvoering van de opdracht en kiest de materialen en toebehoren

- Plant de technische en logistieke eigenschappen van de bouw van het muziekinstrument
- Maakt een definitieve keuze voor materialen en technieken, hierbij rekening houdend met de beoogde esthetische en akoestische kenmerken van het instrument
- Berekent de benodigde hoeveelheden materiaal
- Regelt eventueel een verzekering voor het muziekinstrument
- Evalueert de kwaliteit van de producten en geleverde diensten
- Houdt rekening met het tijds- en prijsbestek
- Legt de voorraad materiaal en toebehoren aan
- Vervaardigt indien nodig eenvoudige handgereedschappen, werktuigen of specifieke hulpstukken

Met inbegrip van kennis:

- Basiskennis van machinale houtbewerking
- Kennis van de markt/leveranciers
- Kennis van werkplanning

- Grondige kennis van manuele houtbewerking
- Grondige kennis van kenmerken van strijk- en tokkelinstrumenten
- Grondige kennis van materialen en technieken voor de bouw van strijk- en tokkelinstrumenten

Competentie 6:

Vervaardigt de onderdelen van het muziekinstrument en zet het instrument in elkaar

- Raadpleegt technische bronnen (bouwplan, structuurelementen, ...)
- Past meet- en aftekentechnieken toe
- Maakt en gebruikt mallen
- Past manuele en/of beperkte machinale houtbewerkingstechnieken toe
- Past montage-, lijm- en klemtechnieken toe
- Bereidt oppervlakken voor en brengt beschermings-, preservatie- en afwerkingsproducten aan
- Werkt het muziekinstrument af volgens de wensen van de klant of de opdracht van de leidinggevende (op esthetisch en akoestisch vlak zoals basisvorm, materialen, afwerking, klankkleur, bouwstijl ...)
- Maakt het instrument speelklaar (montage, besnaring, stemming ...)
- Controleert klank, bespeelbaarheid en esthetiek van het muziekinstrument
- Regelt de klank in samenspraak met de opdrachtgever of leidinggevende

Met inbegrip van kennis:

- Basiskennis van machinale houtbewerking
- Kennis van meet-en aftekentechnieken
- Kennis van montage-, lijm-, en klemtechnieken
- Kennis van technieken om mallen te vervaardigen
- Kennis van beschermings-, preservatie- en afwerkingsproducten
- Kennis van stemmingstechnieken
- Grondige kennis van manuele houtbewerking
- Grondige kennis van bouwstijlen van strijk- en tokkelinstrumenten
- Grondige kennis van het omgaan met materialen en gereedschappen voor de bouw en de herstelling van strijk- en tokkelinstrumenten
- Grondige kennis van kenmerken van strijk- en tokkelinstrumenten
- Grondige kennis van materialen en technieken voor de bouw van strijk- en tokkelinstrumenten

Competentie 7:

Herstelt het muziekinstrument (polijsten, uitboren, frezen, snaren monteren, snaren stemmen, lak of vernis aanbrengen ...) en/of eventuele toebehoren i.f.v. esthetische of akoestische verbeteringen en regelt de klank

- Gaat na wat de oorzaak van de beschadiging is
- Gaat na wat de oorzaak van speeltechnische problemen is
- Gaat na wat de oorzaak van akoestische problemen is
- Gaat na wat de oorzaak van intonatieproblemen is
- Onderzoekt de materialen en technieken die gebruikt zijn bij het bouwen van het muziekinstrument
- Raadpleegt technische bronnen en past herstellingstechnieken toe

- Analyseert de invloed van externe parameters op de conservatie van het werkstuk (temperatuur, relatieve vochtigheid ...)
- Past meet- en aftekentechnieken toe
- Maakt en gebruikt mallen
- Past manuele en/of beperkte machinale houtbewerkingstechnieken toe
- Past montage-, lijm- en klemtechnieken toe
- Demonteert het muziekinstrument indien nodig
- Maakt onderdelen schoon en stofvrij
- Vervangt onderdelen indien nodig
- Herstelt het muziekinstrument volgens de wensen van de klant (lakken, extra inleg, decoraties, ...)
- Controleert de herstelling
- Treft preventieve maatregelen voor conservering en preservatie (fixeren, afwerkingslaag en beschermingslaag aanbrengen ...)
- Controleert klank, bespeelbaarheid en esthetiek van het muziekinstrument
- Past klank, bespeelbaarheid en esthetiek van het muziekinstrument aan in samenspraak met de opdrachtgever of op aangeven van de leidinggevende
- Herstelt het muziekinstrument met respect voor de esthetische eigenschappen van het muziekinstrument
- Maakt het muziekinstrument technisch speelklaar

Met inbegrip van kennis:

- Basiskennis van machinale houtbewerking
- Kennis van meet-en aftekentechnieken
- Kennis van montage-, lijm-, en klemtechnieken
- Kennis van technieken om mallen te vervaardigen
- Kennis van beschermings-, preservatie- en afwerkingsproducten
- Kennis van stemmingstechnieken
- Grondige kennis van manuele houtbewerking
- Grondige kennis van bouwstijlen van strijk- en tokkelinstrumenten
- Grondige kennis van het omgaan met materialen en gereedschappen voor de bouw en de herstelling van strijk- en tokkelinstrumenten
- Grondige kennis van kenmerken van strijk- en tokkelinstrumenten
- Grondige kennis van materialen en technieken voor het herstellen van strijk- en tokkelinstrumenten

Competentie 8:

Voert het onderhoud en de reiniging van het muziekinstrument uit en adviseert de opdrachtgever over het onderhoud en de reiniging

- Adviseert de opdrachtgever over de wijze waarop het muziekinstrument in goede staat kan blijven
- Demonstreert het onderhoud en reinigingstechnieken
- Informeert over eventuele onderhoudstechnieken en reinigingsproducten
- Stockeert het muziekinstrument in optimale klimatologische omstandigheden
- Adviseert de opdrachtgever over de bewaring van het instrument (klimatologische omstandigheden, plaats, wijze ...)
- Vervangt onderdelen
- Maakt onderdelen schoon en stofvrij

Met inbegrip van kennis:

- Kennis van optimale opslagomstandigheden
- Kennis van onderhoudstechnieken en reinigingsproducten

Competentie 9:

Stemt muziekinstrumenten

- Controleert de stembaarheid van het muziekinstrument
- Stemt op het gehoor of met behulp van stemapparatuur
- Stemt het muziekinstrument op de correcte toonhoogte

Met inbegrip van kennis:

- Kennis van stemmingstechnieken
- Kennis van stemapparatuur

2.2 BESCHRIJVING COMPETENTIES ADHV DE DESCRIPTORELEMENTEN

Kennis

- Basiskennis van ergonomie
- Basiskennis van gevaarlijke producten
- Basiskennis van (stof)afzuigapparatuur
- Basiskennis van machinale houtbewerking

- Kennis van de sector
- Kennis van muziekgeschiedenis
- Kennis van de markt/leveranciers
- Kennis van de muziekrichtingen en -stijlen die kenmerkend zijn voor strijk- en tokkelinstrumenten
- Kennis van de basistechnieken en uitvoeringspraktijk eigen aan strijk- en tokkelinstrumenten
- Kennis van vakspecifieke literatuur
- Kennis van de wettelijke richtlijnen i.v.m. afval, CBM's en PBM's
- Kennis van afvalsortering en optimale opslagomstandigheden
- Kennis van werkplanning
- Kennis van technieken om digitaal of handmatig een schets of ontwerp te maken
- Kennis van meet-en aftekentechnieken
- Kennis van montage-, lijm-, en klemtechnieken
- Kennis van technieken om mallen te vervaardigen
- Kennis van beschermings-, preservatie- en afwerkingsproducten
- Kennis van stemmingstechnieken
- Kennis van optimale opslagomstandigheden
- Kennis van onderhoudstechnieken en reinigingsproducten
- Kennis van stemapparatuur
- Kennis van de geschiedenis van de bouw van strijk- en tokkelinstrumenten

- Grondige kennis van manuele houtbewerking
- Grondige kennis van de muziekwereld
- Grondige kennis van bouwstijlen van strijk- en tokkelinstrumenten
- Grondige kennis van het omgaan met materialen en gereedschappen voor de bouw en de herstelling van strijk- en tokkelinstrumenten

- Grondige kennis van de historische en financiële waarde van strijk- en tokkelinstrumenten
- Grondige kennis van kenmerken van strijk- en tokkelinstrumenten
- Grondige kennis van materialen en technieken voor de bouw van strijk- en tokkelinstrumenten
- Grondige kennis van materialen en technieken voor het herstellen van strijk- en tokkelinstrumenten

Cognitieve vaardigheden

- Leest vakspecifieke literatuur
- Volgt recente vakspecifieke ontwikkelingen op
- Woont studiedagen, werkgroepen, congressen en/of andere vormingsinitiatieven bij
- Wisselt ervaringen en informatie uit met collega's
- Verwerkt vakspecifieke informatie
- Onderhoudt voeling met de muziekwereld
- Toetst het werkresultaat af bij bespelers van het muziekinstrument
- Maakt onderscheid tussen gevaarlijke en niet gevaarlijke producten en afvalstoffen
- Sorteert afval volgens de wettelijke richtlijnen
- Houdt zich aan de regels voor traceerbaarheid van producten
- Zorgt voor optimale klimatologische omstandigheden (zoals gepaste vochtigheidsgraad en temperatuur)
- Organiseert de eigen werkplaats rekening houdend met een logische werkvolgorde
- Richt de werkplaats (ergonomisch) in
- Zorgt voor een gepaste ruimte waarin de instrumenten kunnen uitgetoetst en ingespeeld worden
- Stelt gericht vragen over de wens van de opdrachtgever of over de opdracht van de leidinggevende (op esthetisch en akoestisch vlak zoals basisvorm, materialen, afwerking, klankkleur, bouwstijl ...)
- Bestudeert, indien voorhanden, plannen, werktekeningen of werkopgaveblad
- Maakt duidelijke afspraken en houdt zich daaraan
- Bespreekt de voor- en nadelen van alternatieven met de opdrachtgever of leidinggevende (bv. prijs en kwalitatieve aspecten van materialen)
- Respecteert het tijds- en prijsbestek
- Respecteert het evenwicht tussen de wensen en de mogelijkheden (vb. financiële) van de opdrachtgever
- Plant de technische en logistieke eigenschappen van de bouw van het muziekinstrument
- Maakt een definitieve keuze voor materialen en technieken, hierbij rekening houdend met de beoogde esthetische en akoestische kenmerken van het instrument
- Berekent de benodigde hoeveelheden materiaal
- Regelt eventueel een verzekering voor het muziekinstrument
- Evalueert de kwaliteit van de producten en geleverde diensten
- Houdt rekening met het tijds- en prijsbestek
- Legt de voorraad materiaal en toebehoren aan
- Raadpleegt technische bronnen (bouwplan, structurelementen, ...)
- Controleert klank, bespeelbaarheid en esthetiek van het muziekinstrument
- Gaat na wat de oorzaak van de beschadiging is
- Gaat na wat de oorzaak van speeltechnische problemen is
- Gaat na wat de oorzaak van akoestische problemen is
- Gaat na wat de oorzaak van intonatieproblemen is

- Onderzoekt de materialen en technieken die gebruikt zijn bij het bouwen van het muziekinstrument
- Raadpleegt technische bronnen en past herstellingstechnieken toe
- Analyseert de invloed van externe parameters op de conservatie van het werkstuk (temperatuur, relatieve vochtigheid ...)
- Controleert de herstelling
- Controleert klank, bespeelbaarheid en esthetiek van het muziekinstrument
- Adviseert de opdrachtgever over de wijze waarop het muziekinstrument in goede staat kan blijven
- Informeert over eventuele onderhoudstechnieken en reinigingsproducten
- Adviseert de opdrachtgever over de bewaring van het instrument (klimatologische omstandigheden, plaats, wijze ...)

Probleemoplossende vaardigheden

- Vraagt om informatie in geval van twijfel over afvalstoffen

Motorische vaardigheden

- Beheerst de basistechnieken van strijk- en tokkelinstrumenten
- Werkt ergonomisch verantwoord
- Gebruikt persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen (PBM's en CBM's)
- Gaat veilig om met materialen en gereedschappen
- Beperkt stofemissie (bv. met (stof)afzuigapparatuur/installaties ...)
- Houdt de werkplek schoon en ordelijk
- Bergt de eigen gereedschappen en hulpmiddelen op
- Maakt een schets of ontwerp (digitaal of handmatig)
- Vervaardigt indien nodig eenvoudige handgereedschappen, werktuigen of specifieke hulpstukken
- Past meet- en aftekentechnieken toe
- Maakt en gebruikt mallen
- Past manuele en/of beperkte machinale houtbewerkingstechnieken toe
- Past montage-, lijm- en klemtechnieken toe
- Bereidt oppervlakken voor en brengt beschermings-, preservatie- en afwerkingsproducten aan
- Werkt het muziekinstrument af volgens de wensen van de klant of de opdracht van de leidinggevende (op esthetisch en akoestisch vlak zoals basisvorm, materialen, afwerking, klankkleur, bouwstijl ...)
- Maakt het instrument speelklaar (montage, besnaring, stemming ...)
- Regelt de klank in samenspraak met de opdrachtgever of leidinggevende
- Past meet- en aftekentechnieken toe
- Maakt en gebruikt mallen
- Past manuele en/of beperkte machinale houtbewerkingstechnieken toe
- Past montage-, lijm- en klemtechnieken toe
- Demonteert het muziekinstrument indien nodig
- Maakt onderdelen schoon en stofvrij
- Vervangt onderdelen indien nodig

- Herstelt het muziekinstrument volgens de wensen van de klant (lakken, extra inleg, decoraties, ...)
- Treft preventieve maatregelen voor conservering en preservatie (fixeren, afwerkingslaag en beschermingslaag aanbrengen ...)
- Past klank, bespeelbaarheid en esthetiek van het muziekinstrument aan in samenspraak met de opdrachtgever of op aangeven van de leidinggevende
- Herstelt het muziekinstrument met respect voor de esthetische eigenschappen van het muziekinstrument
- Maakt het muziekinstrument technisch speelklaar
- Demonstreert het onderhoud en reinigingstechnieken
- Stockeert het muziekinstrument in optimale klimatologische omstandigheden
- Vervangt onderdelen
- Maakt onderdelen schoon en stofvrij
- Controleert de stembaarheid van het muziekinstrument
- Stemt op het gehoor of met behulp van stemapparatuur
- Stemt het muziekinstrument op de correcte toonhoogte

Omgevingscontext

- Dit beroep wordt uitgeoefend in een atelier
- De beroepsbeoefenaar moet flexibel zijn in werkuren en -dagen
- Dit beroep wordt alleen of in teamverband uitgeoefend, al dan niet in een onderneming
- De beroepsbeoefenaar toont respect voor het vak, collega's en concurrenten en vertegenwoordigt het beroep
- Het beroep situeert zich in de muziekwereld. De beroepsbeoefenaar moet dus steeds op de hoogte blijven van vakspecifieke ontwikkelingen

Handelingscontext

- De opdrachten worden afgebakend in de tijd, wat deadlines met zich meebrengt; resultaatgerichtheid en stressbestendigheid zijn belangrijke eigenschappen
- Passie voor het vak is de belangrijkste drijfveer van de beroepsbeoefenaar
- De beroepsbeoefenaar moet oog hebben voor de beoogde esthetische en akoestische kenmerken van het muziekinstrument
- De beroepsbeoefenaar moet steeds rekening houden met klankkwaliteit, bespeelbaarheid en accuratesse van het muziekinstrument
- De beroepsbeoefenaar moet op constructieve en professionele wijze informatie uitwisselen met klant/opdrachtgevers en collega's
- De beroepsbeoefenaar handelt steeds binnen het eigen kennisdomein en vraagt in geval van problemen raad aan collega's (bv. dendrologen)
- De beroepsbeoefenaar moet uiterst nauwkeurig en zeer geconcentreerd te werk gaan, de beoogde esthetische en akoestische kenmerken van het muziekinstrument steeds indachtig
- De beroepsbeoefenaar moet gereedschappen en materialen zorgvuldig en nauwkeurig gebruiken
- De beroepsbeoefenaar moet kwaliteitsvol en klantgericht handelen in alle omstandigheden
- De beroepsbeoefenaar moet zich strikt aan de gemaakte afspraken houden

- De beroepsbeoefenaar moet zich vlot kunnen aanpassen aan de wensen van de opdrachtgever of aan de opdracht van de leidinggevende wat een hoge mate van flexibiliteit vergt
- De beroepsbeoefenaar moet de veiligheidsvoorschriften op de werkvloer respecteren
- De beroepsuitoefening vereist het hanteren van lasten en langdurig rechtstaan: ergonomisch verantwoord werken is dus gewenst

Autonomie

Is zelfstandig in

- het uitvoeren van de eigen werkzaamheden (voorbereiden, bewerken, afwerken en controleren)
- het opbouwen van eigen deskundigheid (vakspecifieke literatuur lezen, vakspecifieke ontwikkelingen opvolgen, vakspecifieke informatie verwerken, de basistechnieken van strijken- en tokkelinstrumenten onderhouden ...)
- het werken met oog voor veiligheid, milieu, kwaliteit en welzijn (veilig omgaan met materialen en gereedschappen ...)
- het ordelijk organiseren van de werkplek (de werkplek schoon houden, de eigen gereedschappen en hulpmiddelen opbergen ...)
- het bevragen van de opdrachtgever of van de leidinggevende (over het bouwen van het instrument, het speelcomfort, de gewenste esthetische en akoestische eigenschappen van het instrument ...)
- het respecteren van de gemaakte afspraken (het tijds- en prijsbestek, het evenwicht tussen de wensen en de mogelijkheden van de opdrachtgever ...)
- het uitvoeren van de opdracht in functie van de beoogde akoestische en esthetische kenmerken van het muziekinstrument
- het bepalen van de verschillende stappen van de uitvoering van de opdracht (bouw of herstelling van het muziekinstrument plannen)
- het kiezen van materialen en toebehoren
- het vervaardigen van de onderdelen van het muziekinstrument en het in elkaar zetten van het instrument
- het herstellen van het muziekinstrument
- het uitvoeren van het onderhoud en de reiniging van het muziekinstrument
- het adviseren van de opdrachtgever over het onderhoud en de reiniging
- het stemmen van het muziekinstrument op de correcte toonhoogte

Is gebonden aan

- veiligheids- en milieuvoorschriften
- de beoogde esthetische en akoestische kenmerken van het muziekinstrument

Doet beroep op

- kennisspecialisten (bv. op vlak van dendrologie, waardeschatting) bij eventueel gebrek aan specifieke expertise

Verantwoordelijkheid

- Bouwt eigen deskundigheid op
- Werkt met oog voor veiligheid, milieu, kwaliteit en welzijn

- Organiseert de eigen werkplek ordelijk
- Bevraagt de opdrachtgever of leidinggevende (over het bouwen van het instrument, het speelcomfort,...) en respecteert de afgesproken prijs, termijn ...
- Bepaalt de verschillende stappen van de uitvoering van de opdracht en kiest de materialen en toebehoren
- Vervaardigt de onderdelen van het muziekinstrument en zet het instrument in elkaar
- Herstelt het muziekinstrument (polijsten, uitboren, frezen, snaren monteren, snaren stemmen, lak of vernis aanbrengen ...) en/of eventuele toebehoren i.f.v. esthetische of akoestische verbeteringen en regelt de klank
- Voert het onderhoud en de reiniging van het muziekinstrument uit en adviseert de opdrachtgever over het onderhoud en de reiniging
- Stemt muziekinstrumenten

2.3 ATTESTEN EN VOORWAARDEN

Wettelijke attesten en voorwaarden

Er zijn geen wettelijke attesten of voorwaarden vereist.